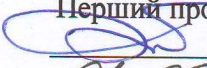

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра соціології та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

 Ю .В. Котляр

01. 09. 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ І ТЕХНІКИ
ПОЛІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 052 Політологія
Освітньо-наукова програма «Політологія»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Розробник

Громадська Н. А.

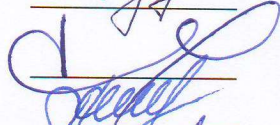
Завідувач кафедри розробника

Лушагіна Т. В.

Завідувач кафедри спеціальності
052 Політологія

Лушагіна Т. В.

Гарант освітньої програми
спеціальності 052 Політологія

Іванов М. С.

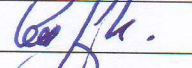
Декан факультету політичних наук

Хмель А. О.

Завідувач відділу аспірантури

Ужва А. М.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	«Актуальні питання методики і техніки політологічних досліджень»
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з політології Doctor of Philosophy in Political Science
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Статус дисципліни	Обов'язковий компонент професійної (спеціальної) підготовки
Навчальний рік	2023-2024
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма
	III-й
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин
Структура курсу:	Денна форма
➤ лекції	20
➤ семінарські заняття	20
➤ годин самостійної роботи студентів	80
Відсоток аудиторного навантаження	33%
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є)	-
Форма підсумкового контролю	екзамен

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Актуальні питання методики і техніки політологічних досліджень» – це нормативна дисципліна циклу професійної (спеціальної) підготовки, яка вивчається аспірантами другого року навчання третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія. Дисципліна спрямована на підвищення освітнього рівня, формування практичних навичок та вмінь для самостійного проведення політологічного дослідження. Цей курс передбачає опанування певним інструментарієм, засвоєння методологічних парадигм політичної науки.

Метою дисципліни є оволодіння аспірантами методикою та технікою політологічного дослідження, емпіричними методами збору, фіксації та обробки інформації, основами інтерпретації та оприлюднення результатів дослідження.

Завданнями дисципліни є отримання навиків самостійної дослідницької діяльності у сфері політичної практики; формування умінь використовувати прикладний дослідницький інструментарій для дослідження політичних явищ та процесів.

Після вивчення курсу аспіранти повинні

знати:

- основні методологічні підходи дослідження політичних явищ та процесів, які використовуються в сучасній політичній науці;
- особливості використання кількісного та якісного контент-аналізу при політологічному дослідженні інформаційних джерел;
- характер використання методу моделювання для прогнозування розвитку політичних процесів;
- особливості узагальнень та типологізації в результаті обробки даних політологічного дослідження;
- способи і форми подачі отриманої в результаті дослідження інформації, особливо у вигляді графічних зображень;
- характер написання, види та вимоги до підсумкових документів політологічного дослідження;

вміти:

- використовувати кількісні та якісні методи проведення прикладного політологічного дослідження;
- застосовувати соціологічні методи вивчення політичних явищ та процесів, зокрема анкетування, інтерв'ювання, фокусоване групове інтерв'ю;
- створювати моделі розвитку відносин політичних акторів;
- аналізувати політичні процеси та функціонування політичних інститутів, як на місцевому, так і національному рівні;
- застосовувати теоретичні знання в процесі роботи в дослідницькій групі;
- на належному рівні готувати підсумкові документи політологічного дослідження.

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу у вищих закладах освіти та узгоджена з примірною структурою змісту навчальної дисципліни, що рекомендована Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Контроль за роботою аспірантів здійснюється шляхом виконання самостійних завдань та екзамену. Оцінювання самостійної роботи аспірантів проводиться відповідно до шкали оцінювання.

Розроблена робоча програма відповідає освітньо-науковій програмі підготовки фахівців та орієнтована на **формування компетентностей**:

Інтегральна компетентність	ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	ЗК4	Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 2	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей
	СК 3	Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності
	СК 5	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень
	СК 6	Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації

Відповідно до освітньо-наукової програми **результати навчання** включають такі уміння:

РН01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.
РН03	Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.
РН04	Формулювати проблеми, конструювати дизайн та використовувати кількісні та якісні методи під час проведення теоретичних та/або прикладних досліджень.
РН05	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.
РН06	Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

РН07	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
РН09	Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.

Контроль за засвоєнням матеріалу. Контроль знань здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється під час вивчення тем, проведення семінарських занять. Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового екзамену, який має на меті перевірку знань з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Система контролю навчального курсу передбачає оцінювання за модульно-рейтинговою системою. Форма підсумкового контролю – екзамен. Максимальна кількість балів, яку можна отримати протягом вивчення навчальної дисципліни – 100 балів.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1.	Сутність наукового пізнання. Особливості та види політологічних досліджень.	2	2	8
2.	Методологічні основи політологічного дослідження	4	2	8
3.	Система організації та проведення політологічного дослідження	2	2	8
4.	Інформаційна база політологічного дослідження	2	2	8
5.	Аналіз документів у дослідженні політичних явищ і процесів	2	2	8
6.	Соціологічні методи у дослідженні політичних явищ і процесів	2	2	8
7.	Експертні методи у дослідженні політичних явищ і процесів	2	2	8
8.	Прикладне моделювання у дослідженні політичних явищ і процесів	2	2	8
9.	Аналіз даних та підготовка підсумкових документів політологічного дослідження	2	2	8
10.	Підсумкова контрольна робота		2	8
Всього за курсом		20	20	80

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

4.2.1. Денна форма навчання

№ лекції	Кількість годин	Тема лекції	Ключові питання, які розглядаються
Лекція 1	2	Сутність наукового пізнання. Особливості та види політологічних досліджень.	<ol style="list-style-type: none">1. Основи наукового пізнання.2. Особливості дослідження політичної сфери суспільства.3. Поняття та види політологічного дослідження.
Лекція 2	2	Методологічні основи політологічного дослідження (частина 1)	<ol style="list-style-type: none">1. 1.Методологія як система принципів наукового дослідження.2. 2.Методика та техніка політологічного дослідження.
Лекція 3	2	Методологічні основи політологічного дослідження (частина 2)	<ol style="list-style-type: none">1. Основні методи досліджень у політології.2. Підходи до класифікації методів політологічного дослідження.
Лекція 4	2	Система організації та проведення політологічного дослідження	<ol style="list-style-type: none">1. Актуальність проблеми дослідження, визначення мети і завдань.2. Програма політологічного дослідження та її основні елементи.3. Робочий план, інструментарій польового дослідження.
Лекція 5	2	Інформаційна база політологічного дослідження	<ol style="list-style-type: none">1. Роль інформації в науковому дослідженні. Види інформаційних джерел.2. Поняття документа. Види наукових документів та їх структура.3. Особливості збору інформації в політологічному дослідженні.
Лекція 6	2	Аналіз документів у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none">1. Текст як основна форма представлення інформації.2. Контент-аналіз у дослідженнях політичних явищ і процесів.
Лекція 7	2	Соціологічні методи у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none">1. Сутність та види соціологічних методик.2. Вибірковий метод дослідження соціально-політичних процесів.3. Опитувальні методики: анкетування та інтерв'ювання.

Лекція 8	2	Експертні методи у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Роль експертних висновків у політичній практиці. 2. Методика та техніка підбору експертів з дослідження політичних процесів. 3. Методика організації колективної та індивідуальної роботи експертів. 4. Підготовка підсумкових матеріалів експертного дослідження.
Лекція 9	2	Прикладне моделювання у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Використання методики моделювання для вивчення політичних ситуацій та процесів. 2. Формалізація змістовних моделей політичної дійсності. 3. Динамічні моделі як засіб опису поведінки політичних систем та суб'єктів.
Лекція 10	2	Аналіз даних та підготовка підсумкових документів політологічного дослідження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз даних та контрольний бланк оцінки дослідження. 2. Види підсумкових документів. Вимоги до написання звіту. 3. Підготовка аналітичних висновків та практичних рекомендацій за результатами дослідження.

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

4.2.1. Денна форма навчання

№ семінару	Кількість годин	Тема семінару	Ключові питання, які розглядаються
Семінар 1	2	Сутність наукового пізнання. Особливості та види політологічних досліджень.	<ol style="list-style-type: none">1. Основи наукового пізнання.2. Особливості дослідження політичної сфери суспільства.3. Поняття та види політологічного дослідження.
Семінар 2	2	Методологічні основи політологічного дослідження	<ol style="list-style-type: none">1. Методологія як система принципів наукового дослідження.2. Методика та техніка політологічного дослідження.3. Основні методи досліджень у політології.4. Підходи до класифікації методів політологічного дослідження.
Семінар 3	2	Система організації та проведення політологічного дослідження	<ol style="list-style-type: none">1. Актуальність проблеми дослідження, визначення мети і завдань.2. Програма політологічного дослідження та її основні елементи.3. Робочий план, інструментарій польового дослідження.
Семінар 4	2	Інформаційна база політологічного дослідження	<ol style="list-style-type: none">1. Роль інформації в науковому дослідженні. Види інформаційних джерел.2. Поняття документа. Види наукових документів та їх структура.3. Особливості збору інформації в політологічному дослідженні.
Семінар 5	2	Аналіз документів у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none">1. Текст як основна форма представлення інформації.2. Контент-аналіз у дослідженнях політичних явищ і процесів.
Семінар 6	2	Соціологічні методи у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none">1. Сутність та види соціологічних методик.2. Вибірковий метод дослідження соціально-політичних процесів.3. Опитувальні методики: анкетування та інтерв'ювання.
Семінар 7	2	Експертні методи у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none">1. Роль експертних висновків у політичній практиці.2. Методика та техніка підбору експертів з дослідження політичних процесів.3. Методика організації колективної та індивідуальної роботи експертів.4. Підготовка підсумкових матеріалів експертного дослідження.

Семінар 8	2	Прикладне моделювання у дослідженні політичних явищ і процесів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Використання методики моделювання для вивчення політичних ситуацій та процесів. 2. Формалізація змістовних моделей політичної дійсності. 3. Динамічні моделі як засіб опису поведінки політичних систем та суб'єктів.
Семінар 9	2	Аналіз даних та підготовка підсумкових документів політологічного дослідження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз даних та контрольний бланк оцінки дослідження. 2. Види підсумкових документів. Вимоги до написання звіту. 3. Підготовка аналітичних висновків та практичних рекомендацій за результатами дослідження.
Семінар 10	2	Підсумкова контрольна робота	

4.3. Завдання для самостійної роботи

4.3.1. Підготовка і захист доповіді.

Доповідь присвячується актуальним питанням методики і техніки політологічних досліджень. Підготовка і захист доповіді відбувається відповідно до запропонованої тематики.

Тематика доповідей

1. Поєднання теоретичних моделей і прикладних методик в процесі прикладних політичних досліджень.
2. Значення прикладних досліджень для розвитку теоретичних політологічних підходів.
3. Методологія як стратегія наукового пошуку в політичній сфері.
4. Сучасні тенденції формування методологічного підґрунтя досліджень у політології.
5. Зміст програми політичного дослідження.
6. Класичні теоретичні методи у дослідженнях політичних явищ і процесів.
7. Емпіричні методи у дослідженнях політичних явищ і процесів.
8. Специфіка експертних методів у дослідженнях політичних процесів і систем.
9. Методика планування й організації політологічного дослідження.
10. Проблеми і перспективи розвитку методики дослідження політичних явищ і процесів.
11. Особливості застосування якісних методів у дослідженнях політичних явищ і процесів.
12. Практичне застосування контент-аналізу у дослідженнях політичних явищ і процесів.

4.3.2. Практична робота

Практична робота передбачає перевірку вміння використовувати на практиці найбільш поширені види прикладних аналітичних методик.

Практична робота № 1 *Контент-аналіз наукових видань щодо дослідження* *актуальних політичних проблем*

Здійснити контент-аналіз наукових видань щодо дослідження актуальних проблем та виконати наступні **завдання**:

1. Установити частоту дослідження обраної актуальної проблеми в наукових виданнях.
2. Дослідити спрямованість дослідження обраної актуальної проблеми в наукових виданнях.
3. З'ясувати основний зміст інформації, яка досліджується в наукових виданнях щодо обраної актуальної проблеми.
4. Установити: яка інформація досліджується найчастіше, а яка зовсім не друкується.
5. Підготувати звіт «Контент-аналіз наукових видань щодо дослідження актуальних політичних проблем», в якому відобразити:
 - актуальність обраної проблеми;
 - мету дослідження;
 - завдання дослідження;
 - об'єкт дослідження (наукові видання);
 - предмет дослідження (обрана актуальна проблема та її основні сфери – 5–7);

- інтерпретацію основних понять;
- частоту дослідження обраної актуальної проблеми у наукових виданнях;
- висновки (відповідно до поставлених завдань).

Примітка:

- варіанти актуальних політичних проблем визначаються на занятті викладачем та аспірантами колегіально;
- варіанти наукових видань визначаються на занятті викладачем та аспірантами колегіально;
- частоту дослідження обраної актуальної проблеми у наукових виданнях відобразити у таблиці.

Основні сфери	Наукові видання						

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Освітній процес при викладанні дисципліни повністю забезпечується:

- технічними засобами навчання: ноутбук; проектор; інтерактивна дошка;
- програмним забезпеченням: Power Point, Microsoft Excel, платформою дистанційного навчання Moodle.

Розділ 5. Підсумковий контроль

5.1. Приклад тестових питань для підсумкової контрольної роботи з дисципліни:

1. Категорія «методологія» означає:

- а) систему принципів і засобів організації та побудови теоретичної й практичної діяльності, а також вчення про цю систему;
- б) засіб досягнення будь-якої мети, вирішення конкретного завдання; сукупність прийомів або операцій практичного чи теоретичного засвоєння (пізнання) дійсності;
- в) конкретні принципи, форми та засоби використання методів, за допомогою яких здійснюється більш глибоке пізнання різноманітних педагогічних проблем та їх розв'язання;
- г) наукову галузь, що вивчає принципи і норми дослідження;

2. Який період еволюції методів політики пов'язаний з використанням «традиційних» та «нових» методів?

- а) постбіхевіоралістський;
- б) класичний;
- в) інституційний;
- г) біхевіоралістський;

3. Розуміння поняття «метод» є своєрідним:

- а) способом, прийомом дослідження;
- б) системою правил і норм дослідження;
- в) науковою галуззю, що вивчає принципи і норми дослідження.
- г) принципом наукового дослідження;

4. Контент-аналіз являє собою:

- а) методику, спрямовану на обробку інформації, яка показує, хто говорить або робить, що говорить або робить, по відношенню до кого і коли говорить або робить.
- б) метод стратегічного планування, що полягає у виявленні факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації та розподілу їх на чотири якісні категорії;
- в) методику збору кількісних даних щодо досліджуваного явища або процесу для подальшої інтерпретації результатів з метою оцінки і прогнозування дій політичних акторів;
- г) всі відповіді правильні;

5. Які методики є ключовими у проведенні політологічного дослідження в класичний період?

- а) аксіологічні критерії і оцінки тих чи інших подій та вчинків політиків;
- б) якісні методи;
- в) емпіричні та кількісні методи;
- г) традиційні методи;

5.2. Питання до іспиту

1. Сутність наукового пізнання та його гносеологічні основи.
2. Особливості дослідження політичної сфери суспільства.
3. Фундаментальні політологічні дослідження: суть та особливості.
4. Прикладні політологічні дослідження та вимоги щодо їх проведення.
5. Методологія як система принципів наукового дослідження.
6. Методика та техніка політологічного дослідження.
7. Методи досліджень у політології та основні підходи щодо їх класифікації.
8. Обґрунтування актуальності проблеми дослідження.
9. Вибір теми та обґрунтування мети дослідження.
10. Програма політологічного дослідження та її основні елементи.
11. Робочий план, інструментарій польового дослідження.
12. Основні етапи організації досліджень.
13. Виховання творчих здібностей та формування вченого як особистості
14. Роль інформації в науковому дослідженні. Види інформаційних джерел.
15. Поняття документа. Види наукових документів та їх структура.
16. Особливості збору інформації в політологічному дослідженні.
17. Використання можливостей Інтернету в політологічному дослідженні.
18. Текст як основна форма представлення інформації.
19. Контент-аналіз: особливості та переваги.
20. Характеристика змістовного контент-аналізу.
21. Кількісний контент аналіз.
22. Суть, характеристика та особливості використання соціологічних методів у дослідженні політичних процесів та ситуацій.
23. Поняття соціологічного дослідження та етапи його проведення.
24. Використання вибіркового методу у політологічних дослідженнях. Види вибірок.
25. Опитувальні методика у політологічних дослідженнях. Види опитувань.
26. Композиція анкети (питальника) та вимоги до неї.
27. Види запитань та принципи побудови відповідей.
28. Інтерв'ювання в дослідженні політичних процесів.
29. Вимоги до роботи інтерв'юера.
30. Особливості проведення фокусованих групових інтерв'ю
31. Роль експертних висновків у політичній практиці.
32. Методика та техніка підбору експертів з дослідження політичних процесів.
33. Методика організації колективної та індивідуальної роботи експертів.
34. Підготовка підсумкових матеріалів експертного дослідження.
35. Використання методики моделювання для вивчення політичних ситуацій та процесів.
36. Формалізація змістовних моделей політичної дійсності.
37. Динамічні моделі як засіб опису поведінки політичних систем та суб'єктів.
38. Аналіз даних та контрольний бланк оцінки дослідження.
39. Види підсумкових документів. Вимоги до написання звіту.
40. Підготовка аналітичних висновків та практичних рекомендацій за результатами дослідження.

5.3. Зразок «нульового» варіанту іспитового білету

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет ім. П.Могили
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 052 «Політологія»
Освітньо-наукова програма «Політологія»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Навчальна дисципліна
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ І ТЕХНІКИ
ПОЛІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Варіант №0

1. Прикладні політологічні дослідження та вимоги щодо їх проведення – 20 балів.
2. Методика та техніка підбору експертів з дослідження політичних процесів – 20 балів.

*Затверджено на засіданні кафедри соціології та політології.
Протокол № ___ від « ___ » 20__ року.*

Завідувач кафедри, доцент

Лушагіна Т. В.

Екзаменатор, доцент

Громадська Н.А.

Розділ 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи аспірантів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань аспірантів на іспиті згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань аспірантів при вивченні дисципліни «Актуальні питання методики і техніки політологічних досліджень» застосовується наступна система оцінювання роботи аспірантів.

III семестр

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Опитування на групових заняттях (передбачено 5 відповідей)	5 x 5 = 25	Протягом семестру
2.	Підготовка та захист доповіді	10	Протягом семестру
3.	Практична робота	15	Протягом семестру
4.	Контрольна робота	10	Протягом семестру
5.	Іспит	40	Іспитова сесія
6.	Всього	100	

6.2. Критерії оцінювання

Опитування на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння аспірантів самостійно опрацювати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 5 балів.

Критеріями для оцінювання виступають:

- повнота розкриття питання (20% оцінки);
- самостійність викладення матеріалу (20% оцінки);
- логічність та послідовність відповіді (20% оцінки);
- наявність висновків (20% оцінки);
- успішність відповідей на додаткові питання викладача (20% оцінки).

Підготовка і захист доповіді відбувається відповідно до тематики, вказаної у даній програмі. Доповідь повинна містити титульний аркуш та план та присвячується актуальним питанням методики і техніки політологічних досліджень.

Критеріями оцінювання якої виступають:

- повнота розкриття матеріалу (50% оцінки);
- правильність застосування одержаних теоретичних знань на практиці (25% оцінки);
- обґрунтованість висновків (25% оцінки).

Практична робота передбачає перевірку вміння використовувати на практиці найбільш поширені види прикладних аналітичних методик.

Критеріями для оцінювання виступають:

- повнота розкриття практичної частини роботи (25% оцінки);
- знання категоріального апарату (25% оцінки);
- викладення власної думки щодо проблеми (25% оцінки);
- наявність висновків (25% оцінки).

Контрольна робота (тестові завдання). Тестування передбачає перевірку вивченого аспірантами матеріалу, проводиться під час практичного заняття. Аспірант має дати відповіді на 20 тестових запитань, кожне з яких має 4 варіанти відповіді.

Критеріями оцінювання виступають: правильна відповідь на одне тестове питання - 0,5 бали ($0,5 \times 20 = 10$);

6.3. Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

7 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1 Основна:

1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. К.: МАУП, 2017. 248 с.
2. Бурдяк В. І. Теоретичні і методологічні проблеми політологічних досліджень. Част. I–II. Чернівці : Рута, 2017.
3. Говлет М. Рамеш М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики. Львів : Кальварія, 2014. 245 с.
4. Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності. К. : МАУП, 2012.
5. Горбатенко І.Ю., Івашина Г.О. Основи наукових досліджень. Підручник.-Херсон, 2001.
6. Кривошеїн В. В. Політична гносеологія. Політична філософія : підручник / за ред. Суліми Є. М. К. : Знання, 2016. С. 59–113.
7. Політична наука : Методи досліджень : підручник / [О. А. Габріелян та ін.]; за ред. О. А. Габріеляна. К. : ВЦ «Академія», 2012. 320 с.
8. Політологія: історія та методологія / за ред. Ф. М. Кирилюка. К. : Здоров'я, 2010. 600с.
9. Політологія : навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач та ін. ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 219 с.
10. Політологія : підручник / І. А. Мельничук, О. Г. Суліменко, Т. І. Михайлова. Житомир : Рута, 2019. 109 с.
11. Політологія : підручник / М. П. Требін та ін. ; за ред. проф. М. П. Требіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 460 с.

7.2. Додаткова:

1. Вишняк О. І. Електоральна соціологія: історія, теорія, методи. К. : Ін-т соціології НАНУ, 2010.
2. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень / І. М. Грищенко, О. М. Григоренко, В. А. Борисейко. – К.: Київ.нац. торг.-екон.ун-т, 2001.
3. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень. К.: Центр навч. літ., 2014. 212 с.
4. Кальниш Ю.Г. Логіка і методологія політичного аналізу в державному управлінні // Зб. наук. пр. НАДУ. – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – Вип. 1. – С. 3-13.
5. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політологічних дослідженнях. Політичний менеджмент. 2006. № 5. С. 3–17.
6. Політичний енциклопедичний словник. За ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка – К.: Генеза, 2004 . – 736с.